

Michaela Štenglová: Postavení současné rodiny jako zdroje identity studentů FHS UK

Bakalářská práce na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy

Posudek vedoucího

Praha 2017

Michaela Štenglová prošla několika koly sociologického semináře. Snad mohu říci, že to pro ni byla „osa“ bakalářského studia na FHS. Během seminářů si osvojila postupy práce s daty – s výsledky kvantitativního sociologického výzkumu. A kromě „řemesla“ zvládla i nejdůležitější teoretická východiska tematiky své bakalářské práce. Na závěrečné studii pracovala více než rok. Výsledné podobě předcházelo několik variant seminárních prací. Bylo to nutné i proto, že zvolené téma je velmi široké a zároveň je zdrojem diskusí a různých přístupů.

Struktura práce vycházela z teoretického uchopení tematiky a zároveň s pojetí a záběru dat ve výzkumu, s jehož výsledky autorka pracovala. To obojí představovalo omezení šířky tématu. Nicméně pořád jde o velmi rozsáhlou a komplikovanou problematiku, tudíž s velkými riziky, že se při jejím zpracování najde některá část, která nebude v rovnováze s ostatními.

Autorka zvolila výběr opřený o provázání vlivů na pojetí a podobu rodiny u studentů FHS UK s dopady těchto vlivů na jejich hodnotovou strukturu, a to vše zahrát do rozsahu a podoby identifikace s rodinou a s dalšími atributy identity. Problém identity – problém příslušnosti a hlouběji i zakořenění – představuje jeden z nejvýznamnějších problémů současné společnosti. Jeho naznačení prostřednictvím přímých dotazů po míře příslušnosti je možné, ale jde jen o základní obrysy. Ostatně to se týká vlastně všech výsledků kvantitativních empirických sociologických šetření. Tady byla tato skutečnost zmírněna srovnáním v čase. Nicméně pořád platí, že tento druh výzkumu může přinést vlastně jen poznatky o základních tendencích. Zároveň ale platí, že je často lákavé podlehnout získaným výsledkům a vyjadřovat přesvědčení, že je zjištění plně adekvátní zkoumané skutečnosti. Je, ale jen potud, kam postup výzkumu může dosáhnout. Je do značné míry charakteristické, že autorka tomuto svodu občas podlehla. I přesto, že jsme se jim snažili vyvarovat.

Na druhé straně ale je práce přínosná, považuji ji za zvládnutou. I proto, že přináší další argumenty ke zjištěním, která vycházejí z dlouhodobého výzkumu studentů naší fakulty. Zde jde o poznatky, které ukazují, že naši studenti mají ve velké většině kvalitní rodinné zázemí – zázemí, které má pozitivní vliv nejen na míru jejich identifikace s rodinou, ale i na zaměření na ty hodnotové struktury, které lze charakterizovat jako příznivě spolupůsobící na jejich osobnostní rozvoj.

Dotazů mnoho nemám – spolupracovali jsme s M. Štenglovou dost dlouho na to, abychom si je předem položili a vyjasnili. Takže jen drobnost: co to je „neolokalita“ (str. 12, odkaz na Becka)?

A pak otázka osobní: jak se autorka vlastně v té změti pojetí, přístupů a poznatků sama orientuje? Co jí z toho pro ni vychází jako důležité, ba zásadní?

Práce M. Štenglové podle mého mínění splňuje požadavky na bakalářskou práci. Doporučuji ji k obhajobě a podle výsledků obhajoby navrhuji ocenění mezi jedničkou a dvojkou.

V Praze, leden 2017

Libor Prudký

FHS UK